

Język polski kl. 1tg1ts1

Temat: „Żaden ojciec podobno barziej nie miłował.
Dziecięcia” – o *Trenach* Jana Kochanowskiego.

1. Wyjaśnij pojęcie: tren (w zeszycie).
2. Przedstaw okoliczności powstania „Trenów” Jana Kochanowskiego (w zeszycie).
3. Wyjaśnij, czemu służy przedstawienie w *Trenach* wielości ról Urszuli i podmiotu lirycznego (w zeszycie).

.....
.....
.....

4. Uzupełnij kartę pracy nr 1.

Karta pracy 1 „Treny” Jana Kochanowskiego

1. Przeczytaj *Tren X*, a następnie uzupełnij tabelę.

TREN X

Orszulo moja wdzięczna, gdzieś mi się podziała?

W którą stronę, w którąś się krainę udała?

Czyś ty nad wszystkie nieba wysoko wniesiona

I tam w liczbę aniołków małych policzona?

Czyliś do raju wzięta? Czyliś na szczęśliwe

Wyspy zaprowadzona? Czy cię przez teskliwe

Charon jeziora wiezie i napawa zdrojem

Niepomnym, że ty nie wiesz nic o płaczu moim?

Czy człowieka rzuciwszy i myśli dziewicze,

Wzięłaś na się postawę i piórka słowicze?

Czyli się w czyścju czyścisz, jeśli z strony ciała

Jakakolwiek zmazeczka na tobie została?

Czyś po śmierci tam poszła, kędyś pierwej była,

Niżeś się na mą ciężką żalność urodziła?

Gdziekolwiek jest, jeśliś jest, lituj mej żalności,

A nie możesz li w onej dawnej swej całości,

Pociesz mię, jako możesz, a staw się przede mną

Lubo snem, lubo cieniem, lub marą nikczemną.

Element analizy	Odpowiedź	Cytat
rodzaj liryki		
podmiot liryczny		
adresat liryczny		
sytuacja liryczna		

2. W *Trenie X* poeta wymienia różne miejsca i stany, w jakich mogłaby się znajdować pośmiertnie jego córka. Przytocz właściwe cytaty i przyporządkuj je do odpowiedniego kręgu kulturowego bądź religii.

Cytat	Krąg kulturowy/religia
[...] <i>nad wszystkie nieba wysoko wzniesiona</i>	
[...] <i>w liczbę aniołków małych policzona</i>	

<i>Czyliś do raju wzięta?</i>	
<i>Czyliś na szczęśliwe Wyspy zaprowadzona?</i>	
<i>Czy cię przez teskliwe Charon jeziora wiezie i napawa zdrojem Niepomnym, że ty nie wiesz nic o płaczu mo[jem]?</i>	
<i>Czy, człowieka zrzuciwszy i myśli dziewicze, Wzięłaś na się postawę i piórka słowicze?</i>	
<i>Czyli sie w czyścju czyścisz [...]</i>	
<i>Czyś po śmierci tam poszła, kędyś pierwaj była, Niżeś się na mą ciężką żalność urodziła?</i>	
<i>[...] staw się przede mną Lubo snem, lubo cieniem, lub marą nikczemną.</i>	

3. Cykl *Trenów* odzwierciedla kolejne fazy żałoby po zmarłej córce. Przeczytaj zamieszczony poniżej tekst Małgorzaty Kowalewskiej.

Małgorzata Kowalewska

„ Ku odzyskaniu sensu. O przeżywaniu straty bliskiej osoby”.

Kiedy umiera bliska nam osoba, w nas i wokół nas, odczuwamy pustkę. Rzeczywistość staje się nierealna, pojawiają się setki pytań, nastroje i emocje zmieniają się szybko i niezrozumiale. Gubimy się w pustce, która zostaje, i gubimy się w uczuciach, których doświadczamy. [...]

Niezależnie jednak od tych różnic każdy proces żałoby będzie

niósł ze sobą zadania, które muszą zostać wypełnione na jego poszczególnych etapach [...]. [...] Pierwsze reakcje na wiadomość o śmierci bliskiej osoby to szok, odrętwienie, emocjonalny dystans, niedowierzenie. [...] W fazie drugiej żałoby – w tzw. „fazie ostrej” – pojawia się mocne, czasowe przeżywanie bólu związanego z lękiem i cierpieniem psychicznym. Bardzo silnie odczuwany jest brak zmarłego. [...] Kolejny etap żałoby przynosi stopniowe odzyskiwanie sił życiowych i powrót do równowagi. [...] Osoba w żałobie musi na nowo organizować swoje życie [...]. [...] Może towarzyszyć temu uczucie zwątpienia we własne możliwości, rozczarowania, smutku i bezsilności. [...] Wiele osób, które przeszło przez etap bólu i odnajdowania się w nowej rzeczywistości, może mieć trudność z ostatnim zadaniem, jakiego wymaga dotknięcie żałoby. [...] Nie chodzi o to, byśmy o zmarłym zapomnieli, pozbyli się wspomnień, tęsknoty i uczuć, jakimi go darzymy. To wszystko zostanie, zmarły na zawsze będzie miał szczególne miejsce w naszym sercu.

Małgorzata Kowalewska, Ku odzyskaniu sensu. O przeżywaniu straty bliskiej osoby, <https://www.psychologia.edu.pl/czytelnia/132-strata/1473-ku-odzyskaniu-sensu-o-przezywaniu-straty-bliskiej-osoby-malgorzata-kowalewska.html> [dostęp w dniu 28.05.2019r.]

Podziel cały cykl „Trenów” Jana Kochanowskiego na cztery części odpowiadające etapom żałoby, o których pisze Małgorzata Kowalewska. W tym celu zapisz w poszczególnych rubrykach tabeli odpowiednie numery trenów i krótko uzasadnij swój wybór.

Faza żałoby	Numery trenów	Uzasadnienie wyboru
niedowierzenie, wyparcie straty		
silne przeżywanie bólu po stracie bliskiej osoby		
próba ponownego zorganizowania życia i odzyskania równowagi		
odnalezienie sensu życia na nowo, zachowywanie w pamięci osoby zmarłej		

4. Omów, czym wyraża się postawa zwątpienia i powrotu do wiary w *Trenie X i XIX*.

.....

.....

.....

.....